

DOI [https://doi.org/10.32405/2522-9931-2022-20\(49\)-169-187](https://doi.org/10.32405/2522-9931-2022-20(49)-169-187)
УДК 35.977.535.3

Гусарчук Людмила Дмитрівна,
аспірантка першого курсу кафедри публічного управління
і проектного менеджменту
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти».
Київ, Україна.

 <https://orcid.org/0000-0003-2968-615X>
husarchuk.ludmila@gmail.com

Алейнікова Олена Володимирівна,
доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри управління та смарт-інновацій
Київського національного університету технологій та дизайну.
Київ, Україна.

 <https://orcid.org/0000-0002-4876-3563>
aleinikova.ov@knu.edu.ua

ЕТНОГЕНЕЗ ЯКІСНОГО СЕРЕДОВИЩА НАЦІОНАЛЬНО-ЦЕНТРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ ЗА УМОВ ВПЛИВУ ВІЙНИ НА ФОРМУВАННЯ НОВИХ НАЦІЄТВОРЧИХ СМИСЛІВ

Анотація. Повеєнна оптика України – це самобутній механізм, зорієнтований на емпатію до титульної нації нашої країни. Українці обов'язково переможуть підлу московію, але окрім фронтової роботи дуже важливою є ідеологічна. Головне аби не стався бекап штабу довоєнного часу та наше суспільство не пішло на компроміс з ворогом будучи керованим стокгольмським синдромом, котрий нам зараз намагаються нав'язати російські ліберали. Ми маємо раз і назавжди усвідомити, що хороших росіян не існує. Світова спільнота сповнена прикладів, коли повоєнний уклад відношення людства змінювався стосовно категорій мислення і це приводило до культурної апропріації. Стежка компромісів та культу засилля толерантності й гуманізації ворога призводила до того, що не переможені, а переможці починали розмиватися. Базова задача усіх науковців сучасної України – працювати на перспективу і вибудовувати мости між різними патернами української самобутності та національної ідентичності. Головне завдання усієї академічної спільноти зараз полягає у тому аби розмивався наш ворог, а ми уконституювали своє право на здоровий самобутній

мовний націоналізм. У статті розкрито та проаналізовано націєтворчі процеси з узятою за основу моделлю Датського королівства, узагальнено та систематизовано питання витоку матерії нації, критично скомпільовано основні положення проблеми міграції мізків та запропоновано механізми вирішення цього питання. Матеріал статті апелює до предмету трансформації нації під приводом чинника війни та схематично окреслює витoki сенсів, які впливають на зміну свідомості та формування самоцінної ідентичності. Також стаття охоплює широкий історичний контекст, піднімає проблему ризиків пов'язаних з ігноруванням досліджуваної проблеми, має чітку та логічну структуру й у ній вводяться нові наукові терміни та поняття, котрі збалансовані авторським підходом і системним аналізом лакун, які були детально висвітлені та логічно систематизовані.

Ключові слова: війна; локалізація; консультування; методичний супровід; міграція мізків; мова як ДНК-бренд; націєтворчість; національна свідомість; нація; освіта; професійна компетентність; емпатія; трансформація; формотворчий фундаменталізм.

ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. 2022 рік став початком відліку епохи глобального світу, в якому виникла гостра криза ліберальної ідеї. Це відбулось через пропріетарну монополізацію транснаціональних еліт, яка стала водо-розподілом і показала, що у поствоєнному часі заради збільшення ефективності функціонування механізмів демократії та її реновації відповідно до вимог часу – нам треба переходити з глобалізму до глокалізації. Так позначається сукупне визначення глобального світогляду, який орієнтований на пристосування до локальних умов. Ідея принципів глокалізму має японське коріння та наслідує позитивні тенденції філософії «дочакука», яка виникла починаючи з 1980-х років та виконала роль стартера для японського економічного дива. Через десятиліття у 1990-х роках поняття глокалізації запозичилось із японського маркетингу британським соціологом Роландом Робертсоном, щоб використовувати його в англomовному світі. Пізніше Зигмунт Бауман зробив цей термін більш універсальним. З японської мови ця ідеома успадкувала корінь «дочаку», котрий уособлює принцип життя на своїй землі. Головна мета такого підходу позначає пристосування методів обробітку землі до локальних децентралізованих умов конкретного

регіону. Очевидно, що децентралізація та глокалізація – це два опорні стовпи розвитку людської цивілізації у XXI столітті.

У свою чергу, такий виклик піднімає проблему локальних спільнот, спрямованих на розбудову ідентичностей. Новітній світ потребує аби саме такі спільноти, як нації, ставали активними та фундаментальними учасниками глобального світу. Війна та геноцид українського народу, автором якого є росія та почасти лукашенківська білорусь, показали всьому світу, що національна ідентичність найліпше ідентифікується за мовою. Мова виконує архіважливу функцію, адже вона слугує кодом, куди закладаються сенси та йде робота з визначеннями і поняттями. Зараз у світі паралельно пишуться дві мови – людська та мова програмування. Розквіт суспільства та штучного інтелекту взаємозв'язані речі, котрі мають йти нога в ногу. Тому ми повинні розбудовувати всередині українського суспільства технічно-мовний націоналізм та стати взірцем того, що саме він є ДНК-кодом свободи у XXI столітті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні проблема етногенезу якісного середовища національно-центричної освітньої системи була актуальною ще за часів Івана Мазепи та не однократно обговорювалась гетьманом Скоропадським, який отримав академічну освіту на Стародубщині. Серед вчених зі світовим ім'ям найбільше для розв'язання даного питання зробив українець Юрій Шевельов. Також дуже важливо відзначити фундаментальне дослідження О. Олійника у галузі глокалізації та її взаємозалежність із здоровим націоналізмом та локалізацією. Західна школа філософії також не залишилась у стороні і формотворчі основи й пропозиції стосовно даної проблеми висувалися Карлом Юнгом та детально розкривались на базі досліджень Роланда Робертсона. Однак, всі приклади є основоположними й носять практико-теоретичний характер досвіду минулого. На цьому матеріалі можна побудувати чудову основу, проте Україна сьогодні є унікальним живим організмом з пульсуючим ґешефтом смислотворчості, яка вносить докорінні зміни в наявну систему поглядів стосовно досліджуваної проблеми. Таким чином, актуальність даного дослідження поза сумнівом, становить безсумнівну цінність й відповідає запиту як академічної спільноти так і національно-суспільним інтересам.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Метою статті є аналіз практичного світового досвіду сутності впливу політики глокалізму на трансформацію та розбудову якісного

середовища національно-центричної освітньої системи за для етногенезу нових націєтворчих смислів.

Відповідно до зазначеної мети у статті поставлено такі **завдання**:

- Розглянути актуальність удосконалення механізмів пристосування принципів глокалізму в економічній моделі поствоєнної України.
- Проаналізувати закордонний досвід принципу розбудови здорового націоналізму та довести його синергію із якісним освітнім середовищем.
- Обґрунтувати зміну моделі глобалізації на користь глокалізації.
- Визначити основні цілі курсу публічної політики поствоєнної України за для ефективної розбудови та впровадження ідеї глокалізації та її тісного зв'язку з національно-центричним освітнім середовищем.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ / THE THEORETICAL BACKGROUNDS

Теоретичною основою дослідження є комплекс соціальних, економічних, організаційних та правових засобів, які застосовуються у світовій практиці в рамках процесів розбудови національно-центричної освітньої системи. Аналіз останніх наукових публікацій свідчить, що дослідження впливу процесу глокалізації на освітні механізми є об'єктом наукових пошуків фахівців різних галузей, оскільки локальна периферія потребує заходів, котрі повинні бути пов'язані із навколишнім середовищем та різними суспільними секторами. У наукових публікаціях проблематика організації, фінансування та експертної адаптації національно-центричної системи освіти за умов розбудови локальної моделі – розглянута у роботах українського дослідника О. Олійника, американських науковців М. Лівхольца та Л. Браянта, польської політологині Аннейли-Марії Дилус та ін. Також окремі, зорієнтовані суто на Україну, теоретичні й практичні аспекти змін курсу публічної політики в умовах розбудови національно-центричної освітньої системи потребують детального наукового дослідження та розроблення практичних рекомендацій для органів публічної влади та Міністерства освіти України.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH METHODS

У дослідженні використано сукупність сформованих у практиці пізнання прийомів і способів реалізації системної та синергетичної методології, зокрема системний, структурно-функціональний, порівняльний та

цільовий методи. Також для максимально точного результату застосовувався метод моделювання і принцип Ad hoc (ад хок).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESULTS OF THE RESEARCH

Не зважаючи на всі цілком інтегральні та вдалі спроби адаптації освіти до цифрової епохи, українська методична служба зараз перебуває в стагнації. Коли країна знаходиться на порозі дев'ятого року війни, то потреби суспільства направлені на інші важливі галузі. Однак не потрібно запишатися та сидіти на місці в інертному стані, дочікуючись поки держава зробить усе за громадянина. Самі по собі, державні механізми, без розумного національно-центричного адміністрування, не здатні забезпечити якісним рівнем методичного супроводу та розгляду методичної служби, як вкрай важливого і невід'ємного інструменту просвітництва. Освітнянці за багато стараються, розмірковуючи над методикою й тому мало що виходить, бо зараз ми передумуємо самі себе та витрачаємо енергію на безпредметний дискурс. У нашій ситуації потрібно не старатися, а необхідно діяти. Світова практика вже має випробуваний часом досвід в подібній за своєю травматичністю до нашої ситуації. Створити консолідовану методичну службу, трансформація якої буде підкріплена вдалою публічною політикою, можна за прикладом системи дій Ніколая Фредеріка Северіна Грундтвіґа. Аби декламувати істину, ця порядна, смілива та розумна особистість дотримувалась націонал-традиційної лінії державних інтересів і була готова піти проти системи, незважаючи на будь-які ризики для власної репутації. Характер цього філософа був без краплини гніву, що дозволило йому займатися не лише богослов'ям, політикою і філологією, а й стати у витoku формування датського феноменологізму та екзистенціалізму. Філософ був ініціатором створення вищих народних шкіл для дорослого населення та покладав великі надії на ідеї просвітництва, котрі позиціонувались як зорієнтовані на концепцію відкритого університету з рівними можливостями для всіх бажаючих отримувати освіту. Фундаментальна праця мислителя переросла у повноцінну збірку догм та правил, так звану «школу для життя» базовою умовою якої були тенденції національної ідентичності та етнічної самобутності. Про це свідчив той факт, що філософ активно виступав за викладання усіх предметів виключно рідною мовою. Проте він був відкритим до світу й займав ліберальну позицію, відстоюючи свободу особистості, оскільки вважав, що дуже важливо опанувати іноземні мови також. Як видатний мислитель, Грундтвіґ намагався тримати баланс між зоною комфорту учасника навчального процесу та продуктивністю самої

едукації. Тому він наполягав на очних студіях та діалогу наживо, аби мати змогу допомагати своїм учням розвивати критичне мислення та логіку шляхом розгорнутої полеміки і відкритого дискурсу. Слід враховувати, що часи тоді були докорінно інші й Данія жила за певною привілейованою системою класів, характерною для країн з доміантним впливом монархізму в питаннях як освіти, так і державного управління. Таким чином, важливо зазначити, що Грундтвіг не був опозиційним в цій площині та дотримувався традицій притаманних класовому суспільству. Він вважав, що загальна освіта повинна ділитися на практичну і професійну для народу та академічну, в яку має входити майбутня еліта. Повністю втілити свої ідеї в життя йому не вдалось, тому доволі важко провести точну аналітику й зробити висновок, чи була б дана політика успішним поштовхом до унікальної датської ліги плюща й своєрідної артілі ремісників, або ж навпаки: могла нашкодити та привести до вкрай небезпечного зросту сегрегації.

З одного боку, така модель пропонує рівні умови якості освіти в рамках класів, але разом з тим, збільшує прірву між верстами населення. Данія в середині XIX століття була сконцентрована на розбудові і підтримці інституту шлюбу та сім'ї, тому серед суспільства ідеї священника-філософа набули широкої підтримки через високий рівень бажання молодих людей нового покоління отримати освіту. Найважливішою складовою та формотворчим елементом знань в оновлених сапієнціях була християнська етика, котра опиралась на богослов'я. Чесність по відношенню до себе та ближнього – це те, з чого вчитель мав за мету почати формування здорової моделі поведінки свого учня. Окрім теологічної секції, надважлива і почесна роль наділялась датській мові та історії Данії. Уроки обов'язково відкривались співом гімнів, автором яких часто був саме Грундтвіг. Потрібно зазначити, що подібні школи були орієнтиром та стали прототипом для створення подібних навчальних закладів у країнах Північної Європи та всього Скандинавського союзу включно з Фарерськими островами, Ісландією та Гренландією. Аби краще зрозуміти роль Грундтвіга, можна провести паралель з Іваном Котляревським, який став фундатором сучасної української літературної мови. Така аналогія обґрунтована тим, що карколомний мислитель вів полеміку із дансько-ісландським вченим Грімуром Йонссоном Торкеліном стосовно невирішеної й доволі гострої проблеми латинського перекладу давньоанглійського епосу «Беовульф», пера Торкеліна. Дискусія з приводу цього ледве не сакрального та без перебільшень націєтвірного тексту була доволі напруженою, однак вже у

1820 році світ побачив новий, більш технічний та колоритно-виважений переклад датською мовою, автором якого став Грундтвіг. Ця подія має історичне значення, оскільки праця священника у філологічному іпостасі стала першим перекладом цього епосу на сучасну датську мову [2]. Будучи раціоналістом за ідейним спрямуванням, цьому видатному дану було неймовірно боляче спостерігати за процесом Другої Шлезвізької війни 1864 року, оскільки внаслідок нищівного програшу Данія втратила Шлезвіг, Гольштейн і Лауенбург, які перейшли до Австро-Пруського союзу та стали так званою «німецькою Скандинавією». У 1863 році між Прусією і Данією знову вибухнув потужний конфлікт. Це сталось внаслідок того, що Фрідріх VII помер, не залишивши по собі законних нащадків. Відповідно до порядку спадкування Данії та Шлезвіга, корони переходили до герцога Крістіана IX з династії Глюксбургів. А от передача герцогства Гольштейн главі дому, орієнтованого на Німеччину з гілки датської королівської родини, була більш суперечливою. Розділ двох герцогств було оскаржено спадкоємцем Августенборга, який стверджував, що має кровне право бути законним володарем як Шлезвігу, так і Гольштейну. Оприлюднення загальної конституції Данії в листопаді 1863 року фактично звело нанівець й остаточно нівелювало лондонські протоколи 1850 і 1852 років. Відтак, Шлезвіг став невід'ємною частиною й повноправною складовою соборного Данського королівства. Австрія і Пруссія за підтримки ряду держав Німецького союзу сприйняли цей крок за серйозне порушення колишніх домовленостей. Тому германомовні сателіти висунули Данії вимогу скасувати новоявлену конституцію. Однак, цього не відбулось і відмова пристати на німецьку пропозицію спонукала Отто фон Бісмарка втрутитися шляхом військової інтервенції на суверенні датські території. Внаслідок цього, Пруссія та Австрія оголосили війну Данії й окупували Гольштейн, а також німецьке князівство Лауенбург, на володіння яким мала усі права Данія. Саме такі передумови стали причиною Другої Шлезвізької війни, яка закінчилася поразкою датської корони. Спроби Британії виступити посередником на Лондонській конференції 1864 р. зазнали невдачі. Таким чином, Данія втратила Північний та Південний Шлезвіг, Гольштейн і Лауенбург, поступившись цими територіями Пруссії та Австрії, які довго та методично виношували ідею зазіхнути на них [3]. Втрату Лауенбурга данам можна було пережити легше, оскільки ця територія була переважно німецькомовною та перебувала в унії з Данією лише під час періоду 1803–1814 років, за правління короля Данії Крістіана IX, монарха з династії Шлезвіг-Гольштейн-Сьоннерборг-Глюксбургів. Стосовно долі тієї самої частини Данії, яка тепер стала «німецькою

Скандинавією», то Шлезвігом управляла Пруссія, а Гольштейном – Австрія. Ця війна стала ключовим етапом на шляху об'єднання Німеччини під гегемонією Пруссії. Відтак, згідно з Празьким мирним договором від 23 серпня 1866 року Австрійська імперія поступилася герцогствами Шлезвіг і Гольштейн на користь дедалі більш милітаризованої Пруссії [4]. Одна зі статей договору передбачала плебісцит населення у Північному Шлезвігу про приєднання до Данії або Пруссії, але цей пункт проігнорували, а через 12 років взагалі скасували [5]. Тому, після Другої германо-датської війни, у 1871 році зусиллями німецького роду Гогенцоллернів було створено герцогство Саксен-Лауенбург, яке стало частиною об'єднаної Німецької імперії. Через короткий проміжок часу, у 1876 році уряд герцогства і збори станів ухвалили рішення про адміністративно-територіальне розформування, що означало фактичну ліквідацію самостійності. В наслідок такої зрадницько-загарбницької змови, ці землі перестали бути суверенними та увійшли до складу провінції Шлезвіг-Гольштейн як район «Герцогство Лауенбург».

Поринувши в історичний контекст, стає зрозуміло, наскільки сильно вплинула на Данію поразка у вищезгаданій війні. На відміну від принципово ліберальної політики австрійців, дескандинавізація прусаками Шлезвіг-Гольштейну була доволі жорсткою. Відголоски німецького терору у Шлезвігу були настільки болючою раною, що продовжують відгукуватись і донині. Більше 73% відсотків датського населення вважає кордон з Німеччиною стандарту 1925 року неприйнятним. Однак, сучасне датське королівство та ФРН існують в контексті партнерства й з кожним новим поколінням напруження знижується, так як історія забувається і коріння поступово втрачається, а з ним і пам'ять народу, котра чітко віддаляє північно-німецький скандинавський етнос від південно-баварського. Проте в часи життя Ніколая Фредеріка Северіна Грундтвіґа втрата цих датських територій була такою ж болючою раною, якою для нас зараз є Донбас, Крим чи окупований станом на квітень 2022 року Південь та частково Схід України. Звісно, з геноцидом українського народу, який вчинили російські нелюди в Бучі, Ірпені, Гостомелі, Чорнобилі чи Бородянці не зрівняється ніщо. Жодна війна не бачила жахіть окупованого Херсона чи оточеного й до тла зруйнованого рашистами Маріуполя. Наша нація зараз змушена переживати найтемніші часи людства, але ми вистоїмо та переможемо, оскільки боремось за найвищу цінність – свободу, виборюємо кров'ю право на існування нашої самобутності та боронимо територіальну цілісність своєї Батьківщини. Ми не втрачаємо надії та віри побачити єдину, вільну,

соборну Україну, бо вона та її земля для нашої нації є сенсом існування, основою любові та буття. Так само було й за часів Грундтвіга, бо старі сенси не вмирають, коли народжуються нові. Філософ не втратив віри в свої сили і зміг підняти методичну службу в Данії на новий рівень, не залишивши школи й університети сам на сам з глибокою кризою, котра викликала депресію у всіх верств датського народу. Якщо дані змогли консолідуватись навкруги постаті клірика з талантом до ремесла мислення, то хто в українському просторі міг би бути тією самою невичерпною глибою екзальтованого гротеску, чиї ідеї змогли вдихнути життя у методичний супровід та зробити трансформацію публічної політики настільки успішною, що вона б стала національною ідеєю та потребою кожного українця на рівні логосу? Очевидно, що вертикаль північно-південної периферії Україна нажалі прогнала у 2014 році, коли держава-агресор, у важкі часи встромила нам ніж у спину, порушила Будапештський меморандум та незаконно анексувала український Крим. На відміну від Данії, яка проливала кров за свої південні території, московія відібрала півострів в Україні без жодного пострілу, чесного бою, прозорої дипломатії чи бодай якогось законного механізму, після чого почала потрошити український Донбас, перетворивши його на Мордор. Зараз аби перемогти ворога та повернути своє, коли єдність сходу та заходу нашої країни важливіша над усе, ми маємо вибрати для себе постать, котра б об'єднала українців, як націю не лише на фоні мізоросії, а й стимулювала наш розум гартувати дух і волю. Для датчан таку місію в освіті виконав Грундтвіг, але багато хто із скептиків помилково може стверджувати, що у нас не має особистості такого масштабу. Проте, український народ, який розселений від Сяну до Дону, дивував своїми вміннями увесь світ. Тією самою Особистістю, котра може знову об'єднати Україну під однією булавою є Юрій Володимирович Шевельов. Велич його інтелекту дозволила йому обґрунтувати періодизації хронології історії української мови та науково довести, що ніякого спільно-витокового коріння з російською мовою у нас немає і від самого початку ми йшли абсолютно різними цивілізаційними шляхами. Згідно праць вченого, автохтонне населення територій від Сяну до Дону приблизно від VI ст. н.е. розмовляло однією мовою, яка, незважаючи на все розмаїття діалектів та говірок, може цілком справедливо бути скласифікована спочатку як «протоукраїнська», потім як «ранньоукраїнська», «давньоукраїнська», і нарешті, більш-менш починаючи від XV століття уже як сучасна українська розмовна мова. Це досягнення зробило вченого теоретиком українського ренесансу та постать мовознавця дала змогу його поколінню

переосмислити, а наступним досягнути та зрозуміти героїчну добу розстріляного відродження. Однак, на Батьківщині вчений не є широковідомим. До цього приклала руку московська агентура в образі бувшого мера Харкова Геннадія Кернеса. Харківська місцева влада минулого покоління активно нищила спадщину Шевельова і настільки люто його ненавиділа за проукраїнську позицію, що навіть зруйнувала меморіальну дошку, присвячену пам'яті вченого, котра знаходилась на фасаді рідного для мовознавця будинку «Саламандра», який розташований на розі Сумської та Римарської вулиць. Парадоксально, але зараз рідний будинок Юрія Володимировича розстріляний та критично пошкоджений російськими бомбами. Для світового обрію та наукової спільноти постать цього вченого беззаперечно видатна, шанована та героїчна. Він поборов рашистський лінгвоцид і у проросійських верств населення від однієї згадки про Юрія Володимировича починається істерика. Отож, фігура Шевельова є ідеальною кандидатурою для консолідації української нації. Зараз Україна починає прокидатися та шанувати своїх героїв, викарбовуючи їх прізвища та імена на мапі наших міст, оскільки топоніміка – це надважливо. Саме вона є одним із тих факторів, котрий дає зрозуміти ворогам, що вони не у себе вдома і тут нічого їхнього немає. Тому неймовірно приємно від того, що 22 січня 2022 року в День Соборності України, через 10 років після демонтажу – меморіальна дошка Юрія Шевельова повернулася на своє законне місце, тим самим реставруючи понівечений радянщиною Український Харків.

Однак, що робить Шевельова цікавим не лише як мовознавця, наукові роботи якого підтримує більшість українських лінгвістів [6], а й формує до нього інтерес екуменічного масштабу, як інструменту за для розкриття сутності публічної політики трансформації і розвитку методичної служби української освіти в умовах децентралізації влади? Справа в тому, що Шевельов був етнічним німцем, а через військову діяльність свого батька ще в російській царській армії, довгий час ідентифікував себе росіянином. Проте, Юрій Володимирович, справжнє прізвище якого Шнайдер, зумів прийти до українства. Саме це і є тим важливим фактором, котрий формує успішну публічну політику, що творить простір, який нею послуговується. Зараз ключова проблема методичного супроводу полягає в праці заради допомоги творення нової національної еліти ще на шкільному етапі та доробку потенціалу нашого підростаючого покоління вже на рівні університетських студій. Однак, окрім школи чи університету у здобувачів освіти велику роль відіграє родинний та колуарний інфопростір. В Україні пройшов процес

декомунізації, який остаточно зруйнував некротичний міф про те, що «Ленін вигадав Україну». Проте, процес дерадянізації до 24 лютого 2022 року навіть не починався, тому ЗМІ, радіо та інтернет-простір були повні цифрового русофільського сміття. Інформативні маніпуляції – це становий інструмент московської агентури всередині нашої країни, який роз'їдав сам консенсус українського контексту. Знову допустити таке безвідповідальне свавілля не можна, тому інформація повинна бути якісною і ми не маємо права дозволити собі чи нашим дітям бути слабкими та піддаватись на подібного роду маніпуляції або дешевий популізм. Отже, необхідно знайти українство в середині себе тим, хто з тих чи інших причин його ще в собі не відчув та сидить в мильній бульбашці із зав'язаними очима і затуленими наглухо вухами. Саме це й зрозумів Шевельов, а потім закликав до цього інших. Під час німецької окупації Харкова він займався науковою діяльністю та був кабінетним вченим, як він це жартома називав «з синдромом другої парти». Із нацистами мовознавець не співпрацював, бо ненавидів фашизм, так само як і більшовизм. Він вважав, що між червоними та коричневими різниця лише у формі, а зміст у них завжди один і той самий. По крові, вчений мав повне право назватися «фольксдойчем», тобто етнічним німцем з діаспори. Такий «жест» урятував би його родину від голоду та страждань за часів окупації Харкова, але Юрій Володимирович не зробив цього. Втім, у 1943 році Шерех покинув Харків та виїхав із старенькою матір'ю до Львова. Саме мати Юрія Шевельова, наполовину німкеня, наполовину українка, допомогла йому написати перший твір українською. Як би це парадоксально не звучало, але так трапилось, що під час свого навчання у Петербурзі, вчителем мами майбутнього мовознавця із світовим ім'ям, був ніхто інший як Дмитро Яворницький. Тому, ми залежимо від людей, котрі нас формують і саме вони впливають на публічну політику, яку впроваджуємо вже ми. Відтак, не була б пані Медер студенткою Яворницького, Шевельов ніколи не зміг би відбутись як український вчений та не відчув би цього неймовірного поклику до українства в собі. Під час роботи в Харкові, вчений тоді ще української мови не знав і вважав її «немилозвучною», бо виріс у повністю російськомовному середовищі. Все змінило зауваження від його двоюрідного брата, котрий сказав, що «не може бути мова кількох мільйонів немилозвучною». Ці слова назавжди перевернули життя мовознавця з ніг на голову. У своїх листах до друзів він неодноразово каюся за те, як сильно помилявся раніше [7].

Після завершення війни Юрій Шевельов працював в Українському Вільному університеті у столиці Баварської землі федерального значення –

місті Мюнхені. Згодом, за запрошенням німецького славіста Макса Фасмера з 1950 по 1952 роки Шерех вів лекції з російської і української мови в Люндському університеті у Швеції. Однак, в 1952 році вчений переїздить у США та стає найвідомішим славістом на Заході. Він викладає у Гарвардському університеті, але через московську агентурну сексоту, в обличчі професора Якобсона, Юрію Володимировичу доводиться полишити Массачусетс та переїхати до Нью-Йорку, де він став почесним професором Колумбійського університету. Завдяки Шереху українська мова входить в коло світових наукових інтересів. Якщо пересічний громадянин США знає Україну через буремні звірства російського фашизму на території нашої країни, котрі постійно фігурують в американському інфопросторі та стали його невід'ємною частиною, то серед інтелектуальної еліти наша країна асоціюється саме з постаттю Юрія Шевельова [8]. Своїми дослідженнями професор Шерех спростував офіційну радянську доктрину про існування східнослов'янської єдності, більш відомої як так званої «братньої колиски трьох мов: російської, білоруської й української» [9]. Видана у 1979 році в Нью-Йорку magnum opus «A Historical Phonology of the Ukrainian Language» («Історична фонологія української мови») професора Шевельова ерудовано і високопрофесійно заперечує «общеруську», прийняту в радянському дискурсі модель погляду на контекст минулого. Майже так само, як колись праці Михайла Грушевського в українській історіографії стали переломними у сприйнятті української історії, книга Шевельова стала настільки ж фундаментальною для слов'янського мовознавства. Вона доводить автохтонність процесів формування української і російської мов у ранніх стадіях розвитку, заперечуючи гіпотезу про існування однієї спільної древньоруської мови на рівні логосу. Цей видатний українець був контрсистемним мислителем [10] величини рівноцінної до заслуг харківських геніїв Григорія Сковороди та Олександра Потебні. У Шевельова була своя концепція рідного міста, яка давала чіткі дефініції. Перший Харків – це місто слобод, хуторів та ремісників. Хронологічно він відповідав другій половині XVII–XVIII ст. та навіть початку XIX століття. Другий Харків вже дещо складніший організм, котрий вчений пояснював як «провінційне купецьке місто несходимої і безвихідно-сірої російської імперії». Такий стан першої української столиці відповідав межам другої половини XIX століття та початку XX-го. Третій Харків був «символом українського урбанізму», «здибленої і м'ятежної України». Це Харків дикого ренесансу української духовності 1920-х років. Російсько-більшовицька влада проголосила Харків столицею Радянської України,

тому і покоління запальних романтиків, рушило на завоювання мегаполісу. Третій Харків – це історія про сповнення його українським змістом. А от четвертий період, то є Харків Шевельова, депресивний, конструктивістично-брутальний механізм, який переживає людей, роблячи з них перероблений машинний продукт. Беззаперечні чесноти Юрія Володимировича та його заслуга перед Україною не завадили безпринципним політикам-колаборантам звинувачувати його у фашизмі [11], до якого він не мав ніякого відношення. Таким чином, можна дійти висновку, що багринівська мишоловка спіймала свою здобич. Юрій Шевельов – це славетний син України, який здатний консолідувати українську націю та зібрати навколо своєї феноменальної персони ряд прихильників і однодумців [12], котрим огидна сама думка про московський простір. Лише таке середовище може бути класифіковане як здорове і здатне до сприйняття новосформованої публічної політики. Світ не стоїть на місці, інформація стає застарілою і так швидко виходить з актуальних рамок, що ми повинні говорити лише про зараз та сьогодні. Аби мати майбутнє, потрібно не заглядати у нього, а працювати над сьогоденням раз за разом, лупаючи скалу, кожен на своїй ниві. Лише так можна досягнути плідного результату і лише так можна зупинити процес іноземного присвоєння заслуг наших вчених. До прикладу, можна згадати Кнорозова, якого присвоїла собі Москва. Цей вчений цілком міг стати українським дослідником та розшифрувати писемність майя, не у холодній та засмаленій тютюновим димом кімнатці російської кунсткамери, а працювати у якісній харківській мовознавчій лабораторії, якби йому надали таку можливість. Отже, простежуємо національно-пробудженого Юрія Шевельова з одного боку та з росіщеного Юрія Валентиновича Кнорозова з іншого. Уродженець Харківської області та етнолог месоамериканіст такого масштабу міг би стати окрасою Національної Академії Наук України, а не шукати хліба у Москві. Єдине, що характерно об'єднує цих абсолютно різних вчених – це фактор міграції з України. Формування нової сутності трансформації та розвитку методичної служби полягає в боротьбі за мізки та етногенезі якісного середовища національно-центричної системи, котра була б привабливою й комфортною для нового покоління майбутніх вчених, оскільки геній виростає з дитини.

Зараз ми є унікальними свідками творення нового, уже постпандемічного світу. Дуже важко спрогнозувати яким він буде і наскільки відрізнятиметься від того, яким ми його пам'ятаємо до початку епідемії коронавірусу. Позаяк, станом на початок лютого 2022 року Данія

стала першою країною Європейського Союзу, котра скасувала усі обмеження, запроваджені через пандемію коронавірусу. Чи не є така прогресивність тим самим надбанням Грундтвіга, який був одним із фундаторів базових засад сучасної національної свідомості датського народу? Більше того, таку ж ініціативу підтримала Швеція й також відмовилась від політики ковід-паспортизації. У такому контексті є сенс зробити свої висновки кожному самостійно. Однак факт залишається фактом і світ наблизився до епохи постпандемійного часу та перейшов на рейки війни. Тому сектор освіти має тісно взаємодіяти із методичною службою аби разом працювати над формуванням нового VI-го етапу розвитку методичної служби й визначитись, якою все ж таки має бути освіта у цю епоху та дати відповідь на запитання: чи відвоює традиційна очна освіта назад свої позиції у комфортного онлайн навчання, котре стало буденністю для українців під час періоду карантинної самоізоляції чи військової депривації та інтеграції у цифровий простір діджитальних моделей? З моменту Харкова Шевельова минуло вже п'ять поколінь й нам не слід опускати руки й покладатись лиш на майбутнє та повоєнну Україну, бо завтра прямозалежне від нашого сьогодні й реставрація будівель починається зі свідомості архітектора. Наша нація згуртувалась й перестала бути населенням, а об'єдналась навколо ідеї свободи та зневаги до катів. Таким чином, українці сьогодні – це нація-архітектор, котра вибудувала себе сама під загрозою знищення й порвала кайдани, виконавши «Заповіт». Людина без ворогів – не людина. Ми маємо переосмислити здобуті травми й аби не заблукати в своїх думках, мусимо працювати на освіту людства, поширюючи смак свободи, у якому закодовано найціннішу інформацію, котра зворушила увесь світ. Людина – це досконале знаряддя самообману, а диявол – це мавпа Бога. Однак, подібний він не до Бога, а до мавпи. З цим все своє життя боровся як Грундтвіг, так і Шевельов, бо не існує колективної відповідальності, є лише індивідуалізм, який формує поняття ідентичності. Отож ми відповідальні за те, аби нове покоління отримало якісну базу й на основі цієї освіти могло продукувати нові сенси. Повоєнна Україна – це вільна та прекрасна країна з широкими можливостями для творчої та наукової реалізації наших дітей. Ми виборюємо для них право на майбутнє у мирі. Проте усі ми, хто живе нині завжди будемо виношувати пам'ять про травму, котру нам наніс ворог та житимемо у війні, яка назавжди увійшла в наші душі мученицькими духами померлого вітру. Українська нація не пробачить та пам'ятатиме жертви зруйнованих окупантами міст та понівечених селищ.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

Ми будемо берегти пам'ять про всіх вбитих, закатованих, зґвалтованих та розстріляних жінок, дітей, чоловіків та героїчних воїнів, які віддали своє життя у боротьбі за вільну Україну. Культура та освіта – це просування смислів своєю оригінальною формою. Люди, як правило, зчитують форму, а смисл їх доганяє. Якщо смисл не подобається, то можна відкинути й заперечити форму. Український народ-чудотворець назавжди перекреслив міф про велич російської культури, показавши світові справжнє обличчя цих злочинців. Біль і страждання дають перетравленим решткам імперського більшовиків'я точку опори. Для наших ворогів – це чіткий і зрозумілий ґрунт. У них проблема з тим, що вони не відбулись як нація, тому вони хочуть страждати. Але насправді вони не продукують ніяких сенсів вже більше сотні років, тому нелюдська поведінка так званих росіян тотожна несвіжим ідеям, ще більш несвіжих людей, які не здатні навчитися культурі, бо звикли лише мавпувати форму сусіда, мімікуючи під чужорідну для них концепцію любові, до якої вони не здатні на антропологічному рівні.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження даної проблематики передбачають аналіз оптимальних умов для реалізації завдань публічної політики щодо надання якісних послуг консультування за для впровадження на практиці принципів ґлокалізму та його тісного симбіозу з національно-центричною системою освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Abrahamowitz Finn, *Grundtvig Danmark til lykke*. Copenhagen: Høst & Søn's Forlag, 2000. ISBN 87-14-29612-8.
- [2] Bülow Johan, «Hofembedsmand», 1751-1828. *Dansk biografisk Lexikon*. Retrieved in December 15, 2015.
- [3] Schwedler Frank, *Historischer Atlas Schleswig-Holstein 1867 bis 1945*. Wachholtz Verlag, Neumünster.
- [4] August Trinius, *Geschichte des Krieges gegen Dänemark 1864*. Rockstuhl, 2011. ISBN 386777398X.
- [5] Buk-Swienty Tom, *Slagtebænk Dybbøl 18. april 1864 – historien om et slag*. København: Gyldendal, 2008.
- [6] В. Ф. Христенюк, «Критерії періодизації історії української літературної мови», *Науковий часопис Національного педагогічного*

університету імені М. П. Драгоманова. Філологічні науки (мовознавство, літературознавство), вип. 2, с. 176, 2009.

- [7] Ю. Шевельов, Вибрані праці: у 2 кн. 2-ге вид. Київ, Україна: Києво-Могилян. акад., 2009, кн. 1, 582 с.
- [8] Ю. Шевельов, Вибрані праці: у 2 кн. 2-ге вид. Київ, Україна: Києво-Могилян. акад., 2009, кн. 2, 1149 с.
- [9] Історична фонологія української мови / Ю. Шевельов; пер.: С. Вакулєнко, та А. Даниленко. Харків, Україна: Акта, 2002, XII, 1054 с.
- [10] Ю. Шерех, *Думки проти течії*. Київ, Україна: Україна, 1948, 100 с.
- [11] Українська правда. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://is.gd/5HTLUo> Дата звернення: Квіт. 10, 2022.
- [12] *Не для дітей* / вступ. ст. Ю. Шевельова. Нью-Йорк, США: Пролог, 1964.

ETHNOGENESIS OF THE QUALITATIVE ENVIRONMENT OF THE NATIONAL-CENTRIC EDUCATIONAL SYSTEM UNDER THE CONDITIONS OF THE INFLUENCE OF WAR ON THE FORMATION OF NEW NATION-CREATIVE CONDITIONS

Lyudmyla Husarchuk,

postgraduate student of the first year of the Department Administration and Project Management Educational and Scientific Institute of Management and Psychology SIHE «University of Educational Management». Kyiv, Ukraine.

 <https://orcid.org/0000-0003-2968-615X>
husarchuk.ludmila@gmail.com

Olena Aleinikova,

Doctor of Science in Public Administration, Professor, Professor of the Department of Management and Smart Innovations Kyiv National University of Technologies and Design. Kyiv, Ukraine.

 <https://orcid.org/0000-0002-4876-3563>
aleinikova.ov@knutd.edu.ua

Abstract. The postwar optics of Ukraine is an original mechanism focused on empathy for the titular nation of our country. Ukrainians will definitely win the vile Muscovy, but in addition to frontline work, ideological work is very important. The main thing is that the backup of the pre-war period does not happen, and our society does not compromise with the enemy being controlled by the Stockholm syndrome, which Russian liberals are now trying to impose on us. We must realize once and for all that good

Russians do not exist. The world community is full of examples when the postwar way of relation of mankind has changed in relation to categories of thinking and this has led to cultural appropriation. The path of compromise and the cult of the dominance of tolerance and humanization of the enemy led to the fact that not the losers, and the winners began to blur. The basic task of all scientists of modern Ukraine is to work for the future and build bridges between different patterns of Ukrainian identity and national identity. The main task of the entire academic community now is to blur our enemy, and we will assert our right to a healthy distinctive linguistic nationalism. The article reveals and analyzes nation-building processes with the model of the Danish kingdom taken as a basis, summarizes and systematizes the issue of leakage of matter of the nation, critically compiles the main provisions of the problem of brain migration and proposes mechanisms for solving this issue. The material of the article appeals to the subject of transformation of the nation under the pretext of the factor of war and schematically outlines the origins of meanings that affect the change of consciousness and the formation of self-valued identity. The article also covers a broad historical context, raises the problem of risks associated with ignoring the problem under study, has a clear and logical structure and introduces new scientific terms and concepts that are balanced by the author's approach and system analysis of lacunae, which were covered in detail and logically systematized.

Keywords: war; glocalisation; counseling; methodological support; brain migration; language as a DNA brand; nation-building; national consciousness; nation; education; professional competence; empathy; transformation; formative fundamentalism.

ЭТНОГЕНЕЗ КАЧЕСТВЕННОЙ СРЕДЫ НАЦИОНАЛЬНО-ЦЕНТРИЧЕСКОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СИСТЕМЫ В УСЛОВИЯХ ВЛИЯНИЯ ВОЙНЫ НА ФОРМИРОВАНИЕ НОВЫХ НАЦИОТВОРЧЕСКИХ СМЫСЛОВ

Гусарчук Людмила Дмитриевна,
аспирантка первого курса кафедры публичного управления
и проектного менеджмента
Учебно-научного института менеджмента и психологии
ГУВО «Университет менеджмента образования».
Киев, Украина.

 <https://orcid.org/0000-0003-2968-615X>
husarchuk.ludmila@gmail.com

Алейникова Елена Владимировна,

доктор наук по государственному управлению, профессор,
профессор кафедры управления и смарт-инноваций
Киевского национального университета технологий и дизайна.
Киев, Украина.

<https://orcid.org/0000-0002-4876-3563>

aleinikova.ov@knuvd.edu.ua

Аннотация. Послевоенная оптика Украины – это самобытный механизм, ориентированный на эмпатию к титульной нации нашей страны. Украинцы обязательно победят подлую московию, но кроме фронтовой работы очень важна идеологическая. Главное, чтобы не произошел бекап версии довоенного времени, и наше общество не пошло на компромисс с врагом, будучи управляемым стокгольмским синдромом, который нам сейчас пытаются навязать российские либералы. Мы должны раз и навсегда понять, что хороших россиян не существует. Мировое сообщество полно примеров, когда послевоенный уклад отношения человечества изменялся относительно категорий мышления и это приводило к культурной апроприации. Тропа компромиссов и культа засилья толерантности и гуманизации врага приводила к тому, что не побежденные, а победители начинали размываться. Базовая задача всех ученых современной Украины – работать на перспективу и выстраивать мосты между разными паттернами украинской самобытности и национальной идентичности. Главная задача всего академического сообщества сейчас состоит в том, чтобы размывался наш враг, а мы уконституировали свое право на здоровый самобытный языковой национализм. В статье раскрыты и проанализированы процессы нации со взятой за основу моделью Датского королевства, обобщены и систематизированы вопросы утечки материи нации, критически скомпилированы основные положения проблемы миграции мозгов и предложены механизмы решения этого вопроса. Материал статьи апеллирует к предмету трансформации нации под предлогом фактора войны и схематически определяет истоки смыслов, влияющих на изменение сознания и формирование самоценной идентичности. Также статья охватывает широкий исторический контекст, поднимает проблему рисков связанных с игнорированием исследуемой проблемы, имеет четкую и логическую структуру и в ней вводятся новые научные термины и понятия, сбалансированные

авторским подходом и системным анализом лакун, подробно освещенные и логически систематизированные.

Ключевые слова: война; глокализация; консультирование; методическое сопровождение; миграция мозгов; язык как ДНК-бренд; нациотворчество; национальное сознание; нация; образование; профессиональная компетентность; эмпатия; трансформация; формотворческий фундаментализм.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Abrahamowitz Finn, Grundtvig Danmark til lykke. Copenhagen: Høst & Søn's Forlag, 2000. ISBN 87-14-29612-8.
- [2] Bülow Johan, «Hofembedsmand», 1751-1828. Dansk biografisk Lexikon. Retrieved in December 15, 2015.
- [3] Schwedler Frank, Historischer Atlas Schleswig-Holstein 1867 bis 1945. Wachholtz Verlag, Neumünster.
- [4] August Trinius, Geschichte des Krieges gegen Dänemark 1864. Rockstuhl, 2011. ISBN 386777398X.
- [5] Buk-Swienty Tom, Slagtebænk Dybbøl 18. april 1864 – historien om et slag. København: Gyldendal, 2008.
- [6] V. F. Khrystenok, «Kryterii periodyzatsii istorii ukrainskoi literaturnoi movy», Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Filolohichni nauky (movoznavstvo, literaturoznavstvo), vyp. 2, s. 176, 2009.
- [7] Yu. Shevelov, Vybrani pratsi: u 2 kn. 2-he vyd. Kyiv, Ukraina: Kyievo-Mohylian. akad., 2009, kn. 1, 582 s.
- [8] Yu. Shevelov, Vybrani pratsi: u 2 kn. 2-he vyd. Kyiv, Ukraina: Kyievo-Mohylian. akad., 2009, kn. 2, 1149 s.
- [9] Istorychna fonolohiia ukrainskoi movy / Yu. Shevelov; per.: S. Vakulenko, ta A. Danylenko. Kharkiv, Ukraina: Akta, 2002, XII, 1054 s.
- [10] Yu. Sherekh, Dumky proty techii. Kyiv, Ukraina: Ukraina, 1948, 100 s.
- [11] Ukrainska pravda. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://is.gd/5HTLUo>
Data zvernennia: Kvit. 10, 2022.
- [12] Ne dlia ditei / vstup. st. Yu. Shevelova. Niu-York, SShA: Proloh, 1964.

*Стаття надійшла до редакції
17 квітня 2022 року*